

פרשה ופירושה

אפשר לצלם ולהפיץ לזיכוי הרבים

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

המשגיח בישיבת חברון, רבי הירש פאלי זצ"ל, כדי לזרז את הבחורים ללמוד לעומק בעמל ובהבנה היה אומר: "אם אתם מבקשים ללמוד בשטחיות, אפשר לקחת את הגמרא להניחה בחוץ והרוח תדפדף מאליה את הדפים..."

(יד' הירש)

"ענין של טעם"

הטעם שאומרים בברכת התורה בלשון הווה "נותן התורה", אפילו שכבר נתנה, לפי שהקב"ה נותן בכל יום לכל אחד ואחד חלקו המגיע ומוכן לפניו, כשיעין ויטריח את עצמו כראוי. (מהר"ל מפראג)

"מפי כתבם"

כשנתבונן מעט בענין השביתה השבת, נבחין כי פעולתה היא בעצם כעין 'סמינר' שבו מתחוללת אצל האדם מהפכה ונתבונן ראשית מהו סמינר. זכה דורנו לסייעתא דשמיא אדירה שלא היתה מאז ומעולם. בכל הדורות, כדי לגרום לאדם להיעשות בעל-תשובה, היה צריך יהודי גדול וקדוש כרבי אהרן מקארלין או רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זצ"ל. היו יחידים ממש שחזרו בתשובה. בדור שלנו, כולם יודעים, ישנם הרבה בעלי תשובה, יהודים שהיו ממש במ"ט שערי טומאה, במקומות הכי רחוקים וגרועים, והמציאות היא שהם חזרו בתשובה וכיום הם יהודים שומרי תורה ומצוות שמתפללים, קובעים עתים לתורה, ויש מהם שאף לומדים בכוללים וחייהם חיי תורה ויהדות מושלמים. זכורני, שבתחילת אותה מהפכה היו אנשים שממש לא האמינו, חשבו שלא יהיה לדבר קיום. את המהפכה הגדולה הזו עשתה השיטה הנקראת "סמינרים", ונתבונן מעט מהי אותה שיטה. נתאר לעצמנו יהודי חילוני גמור, לא יודע מה זו שבת, מה זה תפילין וכו'. אם רוצים להפוך אותו לבעל-תשובה, זוהי מהפכה אדירה. אין אפשרות ללכת אליו אישית, לשבת איתו ולהסביר לו, מפני שיהדות לא קונים מכח הסברים שצריך להתפלל וללמוד, ואסור לדבר לשון הרע וכו'. אי אפשר סתם לעשות מהפכה. כדי לעשות מהפכה צריך לפתוח את הלב, ולימדנו חז"ל הקדושים שיטת דבר אחד ויחיד שעל ידו נפתח לבו של היהודי: "בראתי יצר הרע - בראתי לו תורה תבלין" (קדושין ל"ב). כשלקוחים אדם ויושבים ולומדים את התורה, טבעה של התורה הוא - "הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפרצו סלע" (ירמיה כג, כס). התורה שוברת לב אבן, ומגלה בתוכו את היופי של היהודי. הבעיה היא, איך לוקחים יהודי ומושיבים אותו ללמוד איך נותנים לו שייכות לתורה? הרי אם נציע לו לבוא לבית מדרש ללמוד תורה, הוא לא יסכים. מה עושים בסמינרים (של החילונים)? מחפשים נושאים שיש בהם שילוב מיוחד: מצד אחד דברים מעניינים ומרתקים, ומצד שני יש להם קשר לתורה ויהדות. זהו הפטנט שעל ידו מחזירים ביהודים אלו תורה במשך כמה ימים רצופים, וטבעה של תורה שהיא מחוללת מהפכה בלב היהודי! שיטה זו, בעצם כבר מופיעה בתורה הק'. התורה מצוה: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכור את פני האדון ה'" (שמות לד, כג), ואכן בזמן שביהמ"ק היה קיים, כל היהודים היו עולים לירושלים ברגל ונמצאים בביהמ"ק - בית ה' - שם הם ראו כהנים בעבודתם, לויים בשרים ובזמרים, וישראל במעמדם. היה זה שבוע שלם של חיים בתוך עולם רוחני - סמינריוזאבן השבוע הזה חולל בהם מהפכה. הם חזרו הביתה אנשים אחרים לגמרי! וזוהי גם אחת המטרות של שבת קודש. חז"ל הק' אומרים: "לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לעסוק בהן בדברי תורה" (ירושלמי שבת פט"ז ה"ג). בימות החול אדם עסוק בעסקים שלו. בשבת קודש כביכסדלול השי"ת אומר לנו: "היום הכל שובת, היום זהו 'סמינר', יום שכולו תורה", ויום זה בכוחו לחולל בנו מהפכה שלימה ולעשותנו יהודים גבוהים יותר, מרוממים יותר.

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם ישמע ברכה, ויהיה אסור לו לענות אמן?
תשובה: המבדך ברכה שאינה צריכה אסור לענות אחריו אמן. (שו"ע רש"י)

ונתתי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתָן בְּקִרְבְּכֶם. היה זה בעת מעמד חנוכה הבית שעד הרבי הקדוש מסקווער, הצדיק רבי יעקב יוסף טברסקי זצ"ל, עם השלמת הקמתה של קריית סקווער בארצות הברית, אשר נבנתה על ידו במסירות עצומה על טהרת הקודש. במעמד הגדול נאם הרבי והכריז שאת הצלחתה של קריה זו וזקף הוא לזכותו של אביו, וכך סיפר: "בילדותי, ניכר בטבעי אופי סוער ותוסס. אחד הדברים שמשכו את לבי היה קסת הדיו ונוצתו של אבא. חשקתי בכל מאודי לצייר ולשרבט בקסת, אולם אבא לא הרשה לי לעשות זאת - בגלל מחירו הגבוה של הדיו באותם הימים. מלבד זאת, בהכירו את טבעי הסוער, חשש אבי כי ברוב "כשרוני" אני עשוי להשתמש בקסת הדיו גם לשם ציור על חומרים "מקוריים", כמו: רהיטים, קירות או בגדים... לפיכך בכל פעם בה סיים לכתוב היה אבי לוקח את קסת הדיו ואת הנוצות, מטמינם בארון גבוה ונועל אותו על מנעול ובריה, בכדי להבטיח שידיו של יעקב יוסף הקטן שלו לא ישיגום. "אלא שאני", המשיך האדמו"ר לספר לפני קהל האלפים, "לא ויתרתי. השתוקקתי בכל מאודי להשתמש לפחות פעם אחת ויחידה בקסת ובנוצה, ולפיכך המתנתי לשעת כושר שהגיעה בסופו של דבר. היה זה כאשר נקרא אבא תוך כדי לימודו בדחיפות לצורך נחוץ כלשהו, ומרוב בהילות, הניח את כלי הכתיבה במקום, בארון הגבוה, אולם לא היה לו פנאי לנועל על מנעול ובריה. או אז ידעתי, כי הגיעה ההזדמנות לה ציפיתי. נכנסתי לחדר לימודו של אבא, וניסיתי להזיז את השולחן הכבד לעבר הארון, בכדי שאוכל לטפס עליו ולהגיע לכלי הכתיבה הנכספים. בתחילה, נראה היה כי המשימה מעבר לכוחותי, השולחן היה כבד מאוד, ואני הייתי ילד קטן מאוד. אבל מאחר ורצוני להגיע אל קסת הדיו היה כה עז - הצלחתי לבסוף, לאחר מאמצים כבדים, להזיז את השולחן ולקרבו אל הארון... ניגשתי אל כיסאו של אבי, כיסא כבד מעץ מלא ומגושם, מסורבל כמו כל הרהיטים של פעם, וניסיתי להרימו ולהניחו על השולחן. משימה שדרשה ממני מאמצים על אנושיים. אולם כוח הרצון גבר על הכל. הצלחתי להרים את הכיסא ולהניחו בבטחה על השולחן! או אז, טיפסתי על השולחן, ממנו המשכתי אל הכיסא, וכך עלה בידי להגיע אל היעד הנכסף: אל המדף העליון בו הייתה מונחת קסת הדיו ולצידה - נוצתו של אבא. הושטתי את ידי ברעד, נשלתיו את הקסת ואת הנוצה ופניתי לרדת בדיוק באותו הרגע, שמעתי את הדלת נפתחת ואבי פסע אל החדר. מרוב פחד, שמטתי את הקסת מידי, והיא נפלה על הרצפה והתנפצה לרסיסים. תכולתה יקרת הערך הותווה על כל רחבי החדר, כאשר היא מכתימה את הרהיטים, את הרצפה, את בגדיי, והגרוע מכול - את ארון הספרים של אבא... אין לי מילים שיכולות לבטא באופן מספיק את התרחיש שארע בחדר. החדר כוסה במעטה שחור וברסיסי שברים. במרכז - עמדותי אני על הכיסא שעל השולחן ולבי פרפר רק מהמחשבה על העונש הכבד המצפה לי מאבא, בשל הנוקים העצומים שחוללתי וממשובתי חסרת הגבולות. אך לא זה מה שקרה. מה שהתרחש ברגעים הבאים - נחרת בעצמותי עד עצם הרגע הזה, והוא זה שיצר את התפנית בחיי. כל התחושות שלי התנפצו. אבא לא כעס, לא צעק ואף לא העניש. הוא פשוט פסע לעברי בחיוך, נשק על מצחי ואמר ברוך: "ענקלך, בכוח הרצון הזה - אתה יכול להפוך את העולם, ולהשיג כל יעד שתמצא בחיך! ובכן", רטט קולו של האדמו"ר, "עומד אני היום ומכריז: בזכות התגובה הזו, בזכות המילים המעודדות הללו, שנאמרו ברגע משמעותי כל כך, נצרב במוחי המסר כי עלי לנתב את הכוח האדיר המפכה בי לאפיקים חיוביים ולהשקיע במטרות על חשובות באמת - בגדולות בתורה וביראת שמיים, ובהגברת פעלים למען שמו יתברך. בכוח הרצון הזה - זכיתי בחסדי שמים גם להגיע לרגע הזה..."

(ברכת רוח)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

עם התפילה יתקרב האדם לבוראו. (רבינו בחיי)

הצדיקים מפארים ומכבדים בני אדם על כל מעלה טובה שבהם. (רבינו יונה)

האמת אינו חת מפני כל, עם האמת יכולים לעבור באש ובמים. (רבי אליהו לופיאן)